

Bydgoszcz, 5.02.2022

URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY
ul. Jezuicka 1, Bydgoszcz

wpływ
dnia: 07.02.2022

nr wpływu: *2. de 2022*

ilość załączników sztuk: *1*

Szanowna Pani

Monika Matowska

Przewodnicząca Rady Miasta Bydgoszczy

Na podstawie art.24 ust.3 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym składam interpelację do Prezydenta Bydgoszczy dot. prezentacji radnym projektu ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych

Podczas sesji Rady Miasta dopytywałem Prezydenta odnośnie pochodzenia materiałów dot. projektu ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, którymi posługiwał się podczas sesji Prezydent Miasta Bydgoszczy, a także które zostały przekazane radnym w asystencji radnego (projekt ustawy, uzasadnienia i OSR z 17 listopada 2021 r.). W związku z powyższym uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi na poniższe pytania:

- 1) Skąd Urząd Miasta Bydgoszczy posiadał przekazany radnym projekt ustawy, uzasadnienie oraz OSR z 17 listopada 2021 r.?
- 2) Jeżeli przykładowo pochodziłyby ze strony MKiŚ, to proszę o udostępnienie linku do strony internetowej skąd pochodzą owe materiały.
- 3) Proszę o udostępnienie radnym wszelkiej korespondencji, którą prowadził Urząd Miasta Bydgoszczy z MKiŚ w sprawie powyższej ustawy.

Z poważaniem

Jarosław Wenderlich

ZASTĘPCA PREZYDENTA BYDGOSZCZY
Maria WASIAK

Bydgoszcz, dnia 22 lutego 2022 r.

RM.0003.355.11.2022

Pan
Jarosław Wenderlich
Radny Miasta Bydgoszczy

Marian Paweł Budzy,

W odpowiedzi na interpelację z dnia 5 lutego 2021 r. dotyczącą prezentacji radnym projektu ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych informuję:

- 1) Skąd Urząd Miasta Bydgoszczy posiadał przekazany radnym projekt ustawy, uzasadnienie oraz OSR z 17 listopada 2021 r.?
- 2) Jeżeli przykładowo pochodziły ze strony MKŚ, to proszę o udostępnienie linku do strony internetowej skąd pochodzą owe materiały.

W dniu 6 października 2021 r. pismem znak: DGO-OPZ.020.17.2021.KN Pan Jacek Ozdoba Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska zwrócił się z prośbą do: Prezydenta Miasta Bydgoszcz, Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry, Prezydenta Miasta Jaworzno, Prezydenta Miasta Zgierz o wkład do przygotowania odpowiedzi na uwagi Rządowego Centrum Analiz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów do wniosku o wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów oraz Oceny Skutków Regulacji projektu ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych. Przedmiotowe pismo w załączeniu.

Następnie, w m-cu listopadzie 2021 r. projekt ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (nr projektu UD312) ukazał się na stronie: <https://archiwum.bip.kprm.gov.pl/kpr/form/r209559.Projekt-ustawy-o-wielkoobszarowych-terenach-zdegradowanych.html>. Obecnie link nie jest aktywny.

- 3) Proszę o udostępnienie radnym wszelkiej korespondencji, którą prowadził Urząd Miasta Bydgoszczy z MKŚ w sprawie powyższej ustawy.

W załączeniu przekazuję następującą korespondencję kierowaną do Ministerstwa Klimatu i Środowiska:

- kserokopia pisma z dnia 12 października 2021 r.,
- kserokopia pisma z dnia 18 listopada 2021 r.

J. Wenderlich
MP

1) P. M. Wasielec
7.10.2021

2152R

SEKRETARZ MIASTA

Elzbieta Wiewióra

DGO-OPZ.0220.17.2021.JK

INFORMACJA

Korespondencja wysłana z systemu EZD PUW MKŚ

Załączniki:

1. [do podpisu MJO] pismo do samorządów - dane do OSR.pdf

URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY
SEKRETARIAT PREZYDENTA

wpływ dnia 07. 10. 2021

nr wpływu 151215

liczba załączników sztuk

URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY
KANCELARIA OGÓLNA

data wpływu 07. 10. 2021

nr wpływu 151215/2021

liczba załączników sztuk

Dokument nie zawiera podpisu

Podpis elektroniczny

URZĄD MIASTA BYDGOSZCZY
Wydział Zintegrowanego Rozwoju
i Środowiska

WZR - IV. 604.93.104

wpływ dnia 08. 10. 2021

nr wpływu 151215/2021

liczba zał. sztuk

P. Wierowińsk
R. Flizikowska
08.10.2021

J. A. Woźniak

12.10.2021.

Warszawa, dnia 06-10-2021 r.

**Ministerstwo
Klimatu i Środowiska
Sekretarz Stanu**

Jacek Ozdoba

DGO-OPZ.0220.17.2021.KN
1775884.6065075.4874745

TYLKO DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

wg rozdzielnika

Szanowni Panowie Prezydenci, Panie Burmistrzu,

w związku z trwającymi pracami przygotowawczymi nad *projektem ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych*, zwracam się z uprzejmą prośbą o wkład do przygotowania odpowiedzi na uwagi Rządowego Centrum Analiz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (RCA KPRM) do wniosku o wpis do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów oraz Oceny Skutków Regulacji przedmiotowego projektu ustawy.

W Ministerstwie Klimatu i Środowiska trwają prace nad przygotowaniem projektu ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, która ma na celu rozwiązanie przynajmniej części problemów z obecnymi na tych terenach odpadami i zanieczyszczeniami przez nie wywołanymi.

Projekt będzie miał charakter specustawy dedykowanej konkretnym, już zidentyfikowanym terenom przemysłowym, wybranym w oparciu o informacje na temat wpływu na środowisko tych terenów zgromadzone w trakcie prac Zespołu ds. terenów zdegradowanych, dla których działania poprawiające stan środowiska mogą być sfinansowane

z Krajowego Planu Odbudowy oraz innych funduszy europejskich w ramach polityki spójności w latach 2021–2027.

Ograniczenie zakresu regulacji do kilku konkretnych obiektów powinno m.in. umożliwić bardziej precyzyjne oszacowanie skutków finansowych planowanej regulacji. Priorytetem planowanej regulacji jest przede wszystkim usunięcie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi jakie stwarzają wielkoobszarowe tereny przemysłowe oraz jeśli jest to możliwe – odzyskanie tych terenów do ponownego wykorzystania, w niektórych przypadkach przez nadanie im nowych funkcji. Określenie wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, dla których konieczne jest podjęcie działań dotyczących poprawy stanu środowiska nastąpi w drodze ich wylistowania w załączniku do ustawy. Ewentualne przyszłe rozszerzenie listy terenów z załącznika do projektu ustawy może być wprowadzone w wyniku nowelizacji przepisów i będzie podlegało odrębnej ocenie skutków. W Krajowym Planie Odbudowy przedstawiono propozycję finansowania projektów dot. ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko terenów:

- 1) dawnych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach;
- 2) dawnych Zakładów Chemicznych „Zachem” w Bydgoszczy;
- 3) Zakładów „Organika-Azot” w Jaworznie;
- 4) dawnych Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu.

Zgodnie z przyjętymi założeniami koszty związane z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym mają być ponoszone przede wszystkim z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, środków własnych gminy oraz w zakresie nie objętym tymi funduszami – Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

KPO przewiduje 4 projekty dot. tzw. "bomb ekologicznych". Na finansowanie prac badawczo-koncepcyjnych zarezerwowano dla nich kwotę 50 mln euro w ramach programu B.3.2.1. Środki na prace terenowe związane z poprawą stanu środowiska muszą zostać zabezpieczone z innych źródeł. Optymalnym rozwiązaniem jest w tym przypadku połączenie finansowania krajowego i europejskiego. W ramach projektu Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS) na działania związane z rewaloryzacją obszarów przemysłowych i rekultywacją skażonych gruntów (kategoria interwencji 072 i powiązany z nią wskaźnik RCO 38) zaplanowało kwotę 30 mln euro. Kwota ta nie jest ostateczna i może jeszcze ulec zmianie. Dodatkowo będzie istniała możliwość realizacji tego typu działań w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, jednak zakres

wsparcia będzie uzależniony od finalnego kształtu linii demarkacyjnej. Należy zakładać, że w ramach KPO będzie sumarycznie więcej środków na omawiany cel niż w samym FEnIKS. Należy przewidzieć również wsparcie ze środków krajowych, aby zapewnić odpowiedni wkład własny do montażu finansowego przedsięwzięć. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dysponuje programem „Ochrona powierzchni ziemi”, którego celem jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko oraz przywrócenie do ponownego użytkowania terenów zdegradowanych przez rekultywację, w tym remediację, wraz z usuwaniem odpadów. Jeżeli chodzi o środki właściwych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, należy zauważyć, że:

- 1) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach prowadzi program „Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi”, w ramach którego możliwe jest finansowanie m.in. przedsięwzięć w zakresie „rewitalizacji terenów przemysłowych”, istnieje przy tym możliwość finansowania tego typu działań w ramach hybrydowego (łączego) wykorzystania środków dotacyjno-pożyczkowych NFOŚiGW oraz WFOŚiGW. W ramach przedmiotowej koncepcji istnieje możliwość uzyskania dotacji na poziomie 10% kosztów z NFOŚiGW, 15% kosztów z WFOŚiGW oraz pożyczki z WFOŚiGW w pozostałej niezbędnej kwocie nawet do 100% kosztów przedsięwzięcia;
- 2) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi nie posiada aktualnie programu dedykowanego terenom zdegradowanym, ani remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi. Natomiast program „Niezwłoczne usuwanie odpadów ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska” ograniczony jest do przypadków wskazanych w art. 26a ustawy o odpadach;
- 3) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu nie posiada aktualnie programu dedykowanego terenom zdegradowanym, usuwaniu odpadów lub remediacji zanieczyszczonej powierzchni ziemi.

Proponowane przepisy mają przewidywać m.in.

- 1) zdefiniowanie wielkoobszarowego terenu zdegradowanego oraz składowiska „historycznych” odpadów przemysłowych i miejsca gromadzenia „historycznych” odpadów przemysłowych;
- 2) określenie w załączniku do ustawy listy wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, dla których konieczne jest podjęcie działań dotyczących poprawy stanu środowiska;
- 3) wprowadzenie obowiązku prowadzenia przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska rejestru zidentyfikowanych wielkoobszarowych terenów zdegradowanych oraz

udostępniania GIOŚ informacji na temat tych terenów przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta;

- 4) wskazanie organu administracji właściwego w sprawach wykonania projektu poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym (wójt, burmistrz, prezydent miasta) oraz organu administracji właściwego w sprawie wydania decyzji administracyjnej w tej sprawie (starosta);
- 5) wskazanie obowiązków wójta, burmistrza, prezydenta miasta w zakresie kompleksowej oceny stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym;
- 6) zobowiązanie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do podjęcia działań dotyczących poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, w miarę dostępności środków na ten cel, w tym przygotowania projektu poprawy stanu środowiska oraz sporządzenia wykazu nieruchomości, których zajęcie jest konieczne do wykonania tego projektu;
- 7) wydanie przez starostę, na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, decyzji w sprawie poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym oraz zgodnych z nią decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości lub zezwolenia na czasowe zajęcie nieruchomości;
- 8) przepis wskazujący, że wójt, burmistrz lub prezydent miasta staje się posiadaczem odpadów zgromadzonych na wywłaszczanej lub czasowo zajętej nieruchomości;
- 9) uprawnienie dla wójta, burmistrza lub prezydenta miasta wykonującego projekt poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym dające pierwszeństwo w pozyskaniu będącej przedmiotem postępowania egzekucyjnego i komorniczego nieruchomości, na której projekt ma być wykonywany;
- 10) zobowiązanie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do zapewnienia funkcjonowania instalacji i urządzeń ochrony środowiska, które powstały w związku z wykonywaniem projektu poprawy stanu środowiska;
- 11) wprowadzenie zakazu sprzedaży przejętych nieruchomości, do czasu zakończenia wykonywania projektu poprawy stanu środowiska oraz w przypadku funkcjonowania na danej nieruchomości instalacji ochrony środowiska, do czasu, gdy jej funkcjonowanie jest konieczne dla zachowania właściwego stanu środowiska;
- 12) zagwarantowanie zwrotu poniesionych kosztów poprawy stanu środowiska w przypadku zwrotu nieruchomości;
- 13) zobowiązanie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do wydania decyzji dotyczącej zabezpieczenia wielkoobszarowego terenu zdegradowanego przez ogrodzenie,

- prowadzenie wizyjnego systemu kontroli lub ograniczenie jego sposobu użytkowania, jeżeli jest to konieczne z uwagi na ochronę zdrowia ludzi;
- 14) wskazanie rodzajów kosztów wykonania projektu poprawy stanu środowiska oraz wskazanie ich źródeł finansowania (Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności, środki własne gminy oraz w zakresie nie objętym tymi funduszami – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej);
 - 15) nałożenie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na podmiot będący adresatem nie wykonanej decyzji administracyjnej, która została uchylona decyzją o poprawie stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, obowiązku zwrotu kosztów wykonania projektu poprawy stanu środowiska na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
 - 16) wprowadzenie odpowiednich zmian w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami – w zakresie umożliwiania wywłaszczenia nieruchomości z uwagi na konieczność do wykonania poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym oraz rozszerzenia przepisów o opłacie adiacenckiej na udział w kosztach poprawy stanu środowiska;
 - 17) wprowadzenie odpowiednich zmian w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska – w zakresie rozszerzenia katalogu ograniczeń w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu o ograniczenia wynikające z zabezpieczenia wielkoobszarowego terenu zdegradowanego; rozszerzenia przesłanek możliwości ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o wydanie decyzji dot. zabezpieczenia wielkoobszarowego terenu zdegradowanego.

Należy się zatem liczyć również z tym, że prawdopodobne będzie zaangażowanie w finansowanie przedsięwzięć w tym zakresie wkładu własnego właściwego organu samorządowego, przy czym jego wysokość będzie uzależniona od konkretnych uwarunkowań danej lokalizacji. Wkład ze środków własnych samorządów będzie dotyczył Urzędu Miasta Jaworzno, Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach, Urzędu Miasta Zgierz oraz Urzędu Miasta Bydgoszczy. Istnieje konieczność uwzględnienia w tym zakresie finansowania ewentualnych odszkodowań dla właścicieli gruntów.

RCA KPRM zwróciło się z prośbą o uzupełnienie przedstawionych w ww. wniosku i OSR informacji na temat wpływu planowanej regulacji na sektor finansów publicznych (ze szczególnym uwzględnieniem samorządów) oraz właścicieli i użytkowników wieczystych gruntów.

Wobec powyższego, zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie informacji oczekiwanych przez RCA KPRM, w tym:

1. Przedstawienie **prognozy wszystkich wydatków JST wykraczających poza dodatkowe zatrudnienie** (które zostało w OSR przewidziane). Prosimy zatem o oszacowanie jaki przewidujecie Państwo wkład własny w ramach realizacji projektów dotyczących badania i poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych finansowanych z ww. źródeł zewnętrznych.
2. **Oszacowanie przewidywanych wysokości odszkodowań dla właścicieli gruntów/użytkowników wieczystych.** Przy czym należy uwzględnić przewidywany przepis wskazujący, że przy ustalaniu wysokości odszkodowania, ustalając przeznaczenie i wartość wywłaszczanej nieruchomości, uwzględniane będzie zmniejszenie wartości tej nieruchomości spowodowane występującym na tej nieruchomości zanieczyszczeniem środowiska, w tym w szczególności obecnością odpadów i zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Prosimy również o **podanie danych wyjściowych do powyższego oszacowania, tj. szacowanej liczby, powierzchni i wartości działek**, których zajęcie będzie konieczne dla wykonania projektu poprawy stanu środowiska.
3. Wskazanie **szacowanego obciążenia właścicieli lub użytkowników wieczystych gruntów z tytułu:**
 - a) objęcia opłatą adiacencką, w przypadku potrzeby czasowego zajęcia nieruchomości i spowodowania wzrostu wartości nieruchomości w wyniku wykonania przez samorząd działań dotyczących poprawy stanu środowiska na danym terenie,
 - b) ewentualnego zwrotu kosztów wykonania poprawy stanu środowiska, w przypadku, gdy grunty będą powracały do właściciela.

Z uwagi na pilność sprawy, byłbym wdzięczny za odpowiedź w terminie najpóźniej do 12 października 2021 r.

Niezależnie od powyższego zwracam uwagę, że opisane powyżej, proponowane w projekcie ustawy rozwiązania są obecnie na wczesnym etapie prac koncepcyjnych przed

rozpoczęciem procesu legislacyjnego, podczas którego będą Państwo mieli okazję ich opiniowania.

Biorąc pod uwagę potrzebę pilnego procedowania, zwracam się z uprzejmą prośbą, aby w ramach niniejszej korespondencji odnosili się Państwo wyłącznie do potencjalnych (będących skutkiem nawet uproszczonych szacunków) skutków finansowych opisanych w piśmie.

Jednocześnie proszę o potraktowanie tego pisma jako do użytku wewnętrznego i nie rozpowszechnianie zawartych w nim informacji.

W przypadku pytań lub wątpliwości proszę o kontakt z Panią Katarzyną Nowak – Kierującą Zespołem Ochrony Powierzchni Ziemi w Departamencie Gospodarki Odpadami [katarzyna.nowak@klimat.gov.pl, tel. (22) 36 93 274].

Z poważaniem

Jacek Ozdoba
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

ROZDZIELNIK:

1. Pan Rafał Bruski – Prezydent Miasta Bydgoszcz.
2. Pan Arkadiusz Ciech – Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry.
3. Pan Paweł Silbert – Prezydent Miasta Jaworzno.
4. Pan Przemysław Staniszewski – Prezydent Miasta Zgierz.

Do wiadomości:
Departament Funduszy Europejskich, MKiŚ.

ZASTĘPCA PREZYDENTA BYDGOSZCZY

Maria WASIAK

Bydgoszcz, dnia 12 października 2021 r.

WZR-VI.604.93.2021

**Pan
Jacek Ozdoba
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska**

Memoon Panu Ministerowi,

W odpowiedzi na pismo z 6 października 2021 r., znak: DGO-OPZ.0220.17.2021.KN, dotyczące prac nad projektem ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych informuję, co następuje.

1. *Przedstawienie prognozy wszystkich wydatków JST wykraczających poza dodatkowe zatrudnienie (które zostało w OSR przewidziane). Prosimy zatem o oszacowanie jaki przewidujecie Państwo wkład własny w ramach realizacji projektów dotyczących badania i poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych finansowanych z ww. źródeł zewnętrznych.*

Zadania z tego zakresu, to zadania pozostające obecnie w zakresie administracji rządowej. Z uzasadnionych przyczyn mogą być one zlecone jednostkom samorządu terytorialnego, przy czym zgodnie z art. 167 ust. 4 Konstytucji zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych. Regulacja ta znajduje również potwierdzenie w ustawie o samorządzie gminnym, gdzie w art. 8 ustalono, że gmina może realizować zadania zlecone z zakresu administracji rządowej przy zapewnieniu środków w wysokości koniecznej do ich realizacji.

Od 2019 roku wprowadzane są zmiany prawne dotyczące znacznych ograniczeń dochodów samorządów z tytułu udziału w podatku PIT, jak i koniecznego wzrostu stopnia finansowania zadań oświatowych ze środków własnych samorządu (istotnie zaniżana subwencja oświatowa). Na zjawisko to zwrócił uwagę Narodowy Bank Polski, opiniując projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1532 – z 8.9.2021r.). W wyniku tych działań nadwyżka operacyjna Bydgoszczy z wartości 292 mln zł w 2019 roku uległa obniżeniu do 207 mln zł w roku 2020. W budżecie uchwalonym na 2021 rok wartość ta uległa obniżeniu do 119 mln zł, a pierwsze obliczenia projektu budżetu na 2022 rok wskazują na możliwość wystąpienia ujemnej nadwyżki - deficytu operacyjnego.

Biorąc pod uwagę powyższe, niemożliwe jest przejęcie przedmiotowych zadań jako zadań własnych zwłaszcza, że są to zadania wymagające znaczących nakładów na przestrzeni wielu lat. Samorządy nie mają również środków na zapewnienie wkładu własnego, o którym mowa w piśmie.

2. *Oszacowania przewidywanych wysokości odszkodowań dla właścicieli gruntów/użytkowników wieczystych. Przy czym należy uwzględnić przewidywany przepis wskazujący, że przy ustalaniu wysokości odszkodowania, ustalając przeznaczenie i wartość wywłaszczanej nieruchomości, uwzględniane będzie zmniejszenie wartości tej nieruchomości spowodowane występującym na tej nieruchomości zanieczyszczeniem środowiska, w tym w szczególności obecnością odpadów i zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Prosimy również o podanie danych wyjściowych do powyższego oszacowania, tj. szacowanej liczby, powierzchni i wartości działek, których zajęcie będzie konieczne dla wykonania projektu poprawy stanu środowiska.*
3. *Wskazania szacowanego obciążenia właścicieli lub użytkowników wieczystych gruntów z tytułu:*
 - a) *objęcia opłatą adiacencką, w przypadku potrzeby czasowego zajęcia nieruchomości i spowodowania wzrostu wartości nieruchomości w wyniku wykonania przez samorząd działań dotyczących poprawy stanu środowiska na danym terenie,*
 - b) *ewentualnego zwrotu kosztów wykonania poprawy stanu środowiska, w przypadku, gdy grunty będą powracały do właściciela.*

Oszacowanie wysokości odszkodowań dla właścicieli gruntów lub użytkowników wieczystych gruntów nie jest w chwili obecnej możliwe.

Zakłady Chemiczne ZACHEM funkcjonowały przez okres blisko 70 lat na obszarze obejmującym powierzchnię ok. 1600 ha, w tym tereny leśne. Rozproszenie licznych instalacji o różnych profilach produkcyjnych, w tym miejsc zagospodarowania odpadów poprodukcyjnych, na tak znacznym obszarze skutkuje występowaniem licznych ognisk zanieczyszczeń. Dodatkowo, migracja zanieczyszczeń z wodami podziemnymi w kierunku doliny Wisły, negatywnie wpływa na zamieszkałe osiedle Łęgnowo Wieś oraz wieś Otorowo, gmina Solec Kujawski, gdzie zanieczyszczone wody występują bezpośrednio przy lub na powierzchni terenu i w studniach gospodarskich. Fragmentaryczne badania przeprowadzone na tym obszarze w przeszłości przez Zakład, a w ostatnim okresie przez Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Miasto Bydgoszcz i Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, nie pozwalają na jednoznaczne i kompletne wyznaczenie obszarów zanieczyszczonych i stopnia ich zanieczyszczenia, a w konsekwencji oszacowania kosztów przyszłych działań remediacyjnych.

Żądane w piśmie MKiŚ oszacowanie kosztów wymaga przeprowadzenia kompleksowych badań. Powinny one określić obszar zanieczyszczony i obszar zagrożony przez migrujące z wodami podziemnymi zanieczyszczenia. Nieposiadanie tych informacji uniemożliwia zidentyfikowanie nieruchomości, tj. wskazanie ich szacunkowej liczby, powierzchni i wartości działek, a w konsekwencji oszacowanie wysokości odszkodowań dla właścicieli gruntów lub użytkowników wieczystych gruntów, jak również obciążenia właścicieli lub użytkowników wieczystych gruntów z tytułu objęcia opłatą adiacencką, względnie zwrotu kosztów wykonania poprawy środowiska.

Do tej pory, w ramach projektu realizowanego przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pn. „Remediacja terenów zanieczyszczonych w rejonie dawnych Z.Ch. „ZACHEM” w Bydgoszczy w celu likwidacji zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych, w tym dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły oraz Morza Bałtyckiego”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko, zbadano zaledwie jeden strumień zanieczyszczeń migrujących ze składowisk przy ul. Zielonej, którego fragment na terenie zalesionym o powierzchni 26,9 ha obecnie poddawany jest remediacji. Koszt realizowanych działań to ok. 93 mln złotych.

Miasto Bydgoszcz w latach 2016-2019 na terenach pozachemowskich realizowało międzynarodowy projekt GreenerSites, w ramach którego zinwentaryzowano otwory sieci monitoringu lokalnego wód podziemnych, wykonano barierę otworów obserwacyjnych, monitorujących zanieczyszczenia napływające do osiedla Łęgnowo Wieś z rejonu kompleksu składowisk przy ul. Zielonej oraz zapoczątkowano prace związane z oceną ryzyka zdrowotnego dla mieszkańców przebywających w strefie zagrożonej. Koszt projektu – 286 860 euro. Monitorowanie wód napływających w rejon osiedla Łęgnowo Wieś, to koszt

749 316,00 złotych na rok i jest realizowany w ograniczonym zakresie. Wynik badań i materiały opracowywane w ramach projektu współfinansowanego ze środków Miasta Bydgoszczy udostępniane są wszystkim zainteresowanym, w tym RDOŚ w Bydgoszczy.

Odnosząc się do ogólnych założeń ustawy przedstawionych w piśmie informuję, że nieakceptowalne i niezrozumiałe jest wskazanie jako podmiotu odpowiedzialnego za poprawę stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, w tym dokonanie kompleksowej oceny tego terenu oraz zobowiązanie do zapewnienia funkcjonowania instalacji i urządzeń ochrony środowiska, które powstały w związku z wykonywaniem projektu - wójta, burmistrza i prezydenta miasta, a jako organu pełniącego funkcję regulatora (nakazującego przeprowadzenie gminie działań) – starosty.

Wielokrotnie, na posiedzeniach Zespołu ds. Terenów Zdegradowanych przy MKiŚ, Miasto Bydgoszcz wskazywało, iż zarządzanie remediacją (rekultywacją) obszaru pozachemowskiego przekracza możliwości (organizacyjne i finansowe) samorządu gminy. Organ gminy nie jest przygotowany do zarządzania rekultywacją wielkoobszarowego terenu zanieczyszczonego. Także starostwa powiatowe nie są przygotowane organizacyjnie i osobowo do odpowiedzialnego pełnienia funkcji administracyjnych w złożonych procesach rekultywacji.

W szczególności niezrozumiałe jest pominięcie roli administracji rządowej (GIOŚ, RDOŚ) w procesie określania warunków remediacji i przeprowadzania działań remediacyjnych. Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące zanieczyszczeń powierzchni ziemi uregulowane zarówno w ustawie Prawo ochrony środowiska, jak i ustawie o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie ustanawiają regionalnego dyrektora ochrony środowiska jako organ odpowiedzialny za uzgadnianie warunków prowadzonych działań, jak również za ich prowadzenie w określonych przepisami sytuacjach. W przypadku terenu po byłych Z. Ch. Zachem, RDOŚ w Bydgoszczy takie działania już podejmuje. Realizuje projekt remediacyjny w rejonie składowiska Zielona oraz sukcesywnie bada pozostałe tereny, na których zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest spodziewane. Z powyższych powodów uzasadnione jest zaangażowanie RDOŚ w realizację poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, w tym także w „prace badawczo-koncepcyjne”, na które założono w KPO 50 mln euro dla czterech wskazanych obszarów.

Należy podkreślić, że Z.Ch. Zachem zawsze były przedsiębiorstwem państwowym, a gmina nie była ich organem założycielskim ani współnikiem spółki powstałej z ich przekształcenia. Koszt realizacji przez RDOŚ projektu obejmującego jeden tylko strumień zanieczyszczeń i będącego pierwszym etapem działań remediacyjnych przewidzianych dla tego terenu, tylko w latach 2018-2023, wyniesie ponad 93 mln zł. W 2016 r. AGH w Krakowie opracowała „Wstępną kalkulację kosztów remediacji środowiska gruntowo-wodnego na terenie dawnych Zakładów Chemicznych „ZACHEM” w Bydgoszczy”, zgodnie z którą koszt całkowity remediacji, obejmujący prace badawcze, projektowe, budowę, instalację i eksploatację instalacji w okresie 5 lat oszacowano na 1 400 – 2 650 mln zł.

Powyższe uwagi odnoszą się jedynie do przedstawionych w Pana piśmie założeń planowanego aktu, którego treść, jak również ocena skutków regulacji nie zostały jednostkom samorządowym udostępnione. Zwracamy również uwagę na bardzo krótki okres, zaledwie pięciodniowy, na dokonanie analizy i przygotowanie odpowiedzi w zakresie bardzo ważnego i złożonego problemu, jakim są wielkoobszarowe tereny zdegradowane.

z wyrazami szacunku

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
Maria Wasiak

Otrzymują:

- 1) Adresat - elektronicznie ePUAP
- 2) aa/AW

PREZYDENT BYDGOSZCZY
Rafał BRUSKI

Bydgoszcz, dnia 18 listopada 2021 r.

WZR-VI.604.93.2021

**Pani
Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska**

Szanowna Pani Minister

W związku z ukazaniem się w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów „Projekt ustawy o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych” (nr projektu UD312) ponownie informuję, iż nieakceptowalne i niezrozumiałe jest wskazanie wójta, burmistrza i prezydenta miasta, jako podmiotu odpowiedzialnego za poprawę stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym, w tym dokonanie kompleksowej oceny tego terenu oraz zobowiązanie do zapewnienia funkcjonowania instalacji i urządzeń ochrony środowiska, które powstały w związku z wykonywaniem projektu. Także jest niewłaściwe wskazanie starosty jako organu pełniącego funkcję regulatora, nakazującego przeprowadzenie gminie działań.

Wielokrotnie, na posiedzeniach Zespołu ds. Terenów Zdegradowanych przy MKiŚ, przedstawiciele Miasta Bydgoszczy wskazywali, iż zarządzanie remediacją obszaru byłych Zakładów Chemicznych Zachem w Bydgoszczy przekracza możliwości (organizacyjne i finansowe) samorządu gminy. Organ gminy nie jest przygotowany do zarządzania rekultywacją wielkoobszarowego terenu zanieczyszczonego. Także starostwa powiatowe nie są przygotowane organizacyjnie i osobowo do odpowiedzialnego pełnienia funkcji administracyjnych w złożonych procesach usuwania szkód środowiskowych.

W szczególności niezrozumiałe jest pominięcie roli administracji rządowej (GIOŚ, RDOŚ) w procesie określania warunków remediacji i przeprowadzania działań remediacyjnych. Obecnie obowiązujące przepisy dotyczące zanieczyszczeń powierzchni ziemi uregulowane zarówno w ustawie Prawo ochrony środowiska, jak i ustawie o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie wskazują regionalnego dyrektora ochrony środowiska jako organ odpowiedzialny za uzgadnianie warunków prowadzonych działań, jak również za ich prowadzenie w określonych przepisami sytuacjach. W przypadku terenu po byłych Zakładach Chemicznych Zachem, RDOŚ w Bydgoszczy już takie działania podejmuje. Realizuje projekt remediacyjny w rejonie składowiska Zielona oraz sukcesywnie bada pozostałe tereny, na których zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest spodziewane. Z powyższych powodów w pełni jest uzasadnione zaangażowanie RDOŚ w realizację działań podejmowanych w celu poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowych terenach zdegradowanych, w tym także w „prace badawczo-koncepcyjne”, na które założono w KPO 50 mln euro dla czterech wskazanych obszarów.

Naależy podkreślić, że Zakłady Chemiczne Zachem zawsze były przedsiębiorstwem państwowym, a gmina nie była ich organem założycielskim ani współnikiem spółki powstałej z ich przekształcenia. Koszt realizacji przez RDOŚ projektu obejmującego tylko fragment jednego strumień zanieczyszczeń wód podziemnych

i będącego pierwszym etapem działań remediacyjnych przewidzianych dla tego terenu, tylko w latach 2018-2023, wyniesie ponad 93 mln zł.

W 2016 r. AGH w Krakowie opracowała „Wstępną kalkulację kosztów remediacji środowiska gruntowo-wodnego na terenie dawnych Zakładów Chemicznych „ZACHEM” w Bydgoszczy”, zgodnie z którą koszt całkowity remediacji, obejmujący prace badawcze, projektowe, budowę, instalację i eksploatację instalacji w okresie 5 lat oszacowano na 1 400 – 2 650 mln zł.

Szacowane koszty znacznie przekraczają możliwości finansowe gminy a brak zagwarantowanych środków zewnętrznych skutecznie uniemożliwi podejmowanie działań.

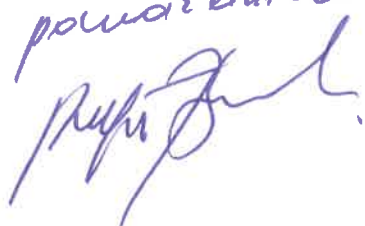
Powyższe uwagi odnoszą się jedynie do informacji przedstawionych w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów. Treść projektu ustawy, jak również ocena skutków regulacji nie zostały jednostkom samorządowym udostępnione.

W mojej ocenie, w procesie przygotowania założeń do przedmiotowej ustawy nie wzięto pod uwagę stanowiska ekspertów zaangażowanych w prace Zespołu ds. terenów zdegradowanych, działającego w resorcie Pani Minister, który wielokrotnie analizował specyfikę zdegradowanych wielkoobszarowych terenów przemysłowych.

Nigdzie w Europie nie zastosowano rozwiązań prawnych, które wskazują gminę jako podmiot odpowiedzialny za planowanie i realizację działań remediacyjnych na terenach należących do osób trzecich, gdzie sprawcą zanieczyszczeń były podmioty będące własnością skarbu państwa.

Zwracam się z prośbą do Pani Minister o udostępnienie wszelkich analiz, które posłużyły do przygotowania założeń przedmiotowej ustawy, w tym rekomendacji ekspertów Zespołu ds. terenów zdegradowanych.

Proszę także o umożliwienie udziału przedstawicielom miasta Bydgoszczy w pracach Zespołu, których przedmiotem będą wielkoobszarowe tereny zdegradowane.

z powołaniem

Otrzymują:

1. adresat
elektronicznie za ePUAP
2. aa